

Botanische Tuin De Jochumhof Tegelen 16-11-2024

Verslag van iVN Plantenwerkgroep Roermond

Tekst en foto's door Hermien Hendriks

Dit verslag is ook verschenen in [Het Schrijvertje, lente-editie 2025](#); daarin zijn echter niet alle onderstaande foto's opgenomen.

Wij gaan met 13 plantenliefhebbers de Botanische Tuin bezoeken. Verborgen achter oude muren, midden in het mooiste kloosterdorp van Nederland ligt de Jochumhof, een enclave van natuur, historie en rust, met een prachtig uitzicht over de Maas. Maar omdat deze pas om 11:00 uur open gaat, neem ik vooraf contact op met de heer Koppers, de secretaris van de tuin, of hij zo vriendelijk wil zijn om voor ons eerder te openen. De betaling heb ik ook centraal met hem geregeld.

Dit verloopt allemaal perfect. De reis ernaar toe echter niet. Ik kom via het pontje van Baarlo naar Steyl. Keurig 10 voor 9 sta ik aan de kant van Baarlo te wachten. De veerpont staat aan de overkant en de veerman is iets onduidelijks aan het doen met de kettingen. Ik denk nog: "hij ziet me toch staan, waarom vaart hij niet over". Geduldig wacht ik en krijg nog een fraaie voorstelling te zien van een vissende ijsvogel. Hij zit aan de kant van de Maas op een dikke steen te turen naar het water. Wat een bijzonder schouwspel vanuit mijn auto om deze prachtige vogel te mogen observeren. Als de veerman eindelijk komt zegt hij "Mijn dienst begint pas om 9.00 uur".

Gelukkig meteen een parkeerplaats aan de voorkant bij de ingang. De anderen zie ik nergens. Een telefoontje met Willemiek brengt uitkomst. De hele groep staat aan de ingang aan de achterkant. Door de tuin vind ik ze. Mijnheer Koppers leidt ons even rond en vertelt boeiend over het ontstaan van de tuin. Hij gaat ook met ons het gebouw in dat mede door de 42 vrijwilligers gebruikt wordt. Hier hangen veel schilderijen aan de muur.

De Botanische tuin in Steyl kent een lange geschiedenis, de oudste delen van de tuin dateren al van 1799. In 1933 richtte Pater Peter Jochum de botanische tuin opnieuw in om het biologieonderwijs aan het klooster te ondersteunen. Vanuit alle werelddelen brachten missionarissen plantenzaden mee naar Steyl ten behoeve van de tuin. In 1971 werd het werk van pater Jochum overgenomen door een stichting en werd de tuin naar hem vernoemd.

Er zijn verschillende soorten tuinen te bezichtigen: de rotstuin, de geurtuin, de mediterrane tuin, de heemtuin en de Tigliëntuin. Ook zijn er veel monumentale bomen te bewonderen. En zeker ook de kas met o.a. prachtige cactussen mag niet overgeslagen worden.

Buiten bewonderen wij de reuzenbever, een bronzen kopie gemaakt door de man die ooit het “meisje van Nulde” heeft gereconstrueerd. De reuzenbever staat onder een gigantische vleugelnoot aan een toegedekte vijver. Opvallend aan deze bever is de ronde staart.

Enthousiast vertelt Mijnheer Koppers over de mammoetboom, we voelen aan de bast, heel zacht. In de tuin moeten soms vervelende keuzes gemaakt worden omdat de plaats beperkt is. En de tuin moet binnen de muren blijven. In de kas staan zo'n 600 planten klaar voor het nieuwe seizoen om buiten geplant te kunnen worden. De viburnum waar we langs lopen bloeit al prachtig met roze bloemen. Is het een vroegbloeiër of een laatbloeiër, vraag ik me af.

In de omgeving van de tuin wonen de roze en de blauwe zusters en vele volgelingen van pater Arnold Jansen. Hele bussen vol komen naar Tegelen voor een meerdaagse retraite.

Mijnheer Koppers neemt afscheid en dan lopen we naar de kruidentuin waar we veel tijd door brengen. In de keurig onderhouden bedden staan vooral planten om te ruiken en te voelen. Cola plant bijvoorbeeld, ruikt echt naar cola. Allerlei soorten munt en tijm. Gelukkig staan er naambordjes bij. De alluinplant kun je gebruiken als je een wondje hebt van het scheren, weten de mannen te vertellen.

Els Henrichs en ik staan bij de rozenkransplant. Er liggen een paar boontjes op de grond die ik opraap. Ik laat er per ongeluk een vallen. "Je laat een heel onze vader vallen" zegt Els. We lachen er om. Dan de plant kardoen, ken ik ook niet echt. Sjoerd en Anita doen hier veel inspiratie op voor hun blindenwandeling.

Bij het zeepkruid legt een van leden van de plantenwerkgroep uit dat de Berbers deze plant gebruiken bij de verzorging van hun handen. Ze wrijven er hun handen mee schoon zonder water.

Het is trouwens vreselijk koud deze morgen, als we het pad langs de Maas via de rozenborders volgen waaien we zowat weg. De verwarmde kas is gelukkig open en brengt redding. En binnen zien we weer een keur aan vreemde planten, citroenen met een rare vorm van verdikte strepen, cactussen, rotsplantjes, varens. In de kas zijn zaden en kleine plantjes te koop, via een te scannen QR code kun je met de telefoon de kleine bedragen betalen. Prachtig gedecoreerde zakjes met zaden neem ik mee naar huis om te zaaien, "bevertjes" wil ik best in mijn tuin.

Het is tijd voor de volgende afspraak in het Grand Café, koffie met gebak. Dat zal smaken na die kou buiten. We installeren ons met de 13 personen waaruit ons gezelschap bestaat aan een lange tafel. Het is hier knus en gezellig en warm en er hangen al kerstlichtjes. Voor de ingang van het café staat een Ginkgo, de vele gevallen gouden bladjes vormen een schitterend tapijt onder deze treurvorm. Als we aan tafel zitten gaan de gesprekken alle kanten op. Het is heerlijk om op deze ontspannen manier af te sluiten. Ik deel nog het nieuwe programma uit dat Willemiek en ik met zorg gemaakt hebben. Het determineren in december hebben we afgelast. Teveel andere drukke bezigheden plus het voorbereiden van de kerstwandeling heeft nu alle aandacht.

